



**АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ  
ЗАКАРПАТСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ**

**РІШЕННЯ  
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ**

**24.05.2016**

**м. Ужгород**

**№ 9-р/к**

**справа № 03.1-6/2016**

**Про порушення законодавства про  
захист економічної конкуренції з боку  
Тячівської міської ради**

Адміністративна колегія Закарпатського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши подання першого відділу досліджень і розслідувань від 06.05.2016 № 14.2-3.1/23-пв та матеріали справи № 03.1-6/2016 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції з боку Тячівської міської ради,

**ВСТАНОВИЛА:**

Розпорядженням адміністративної колегії Закарпатського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 20.04.2016 № 7-рп/к розпочато розгляд справи № 03.1-6/2016 відносно Тячівської міської ради у зв'язку з наявністю в її діях ознак порушень законодавства про захист економічної конкуренції, передбачених пунктом 3 статті 50, частиною 1 статті 15 та абзацом 8 частини 2 статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, що можуть призвести до спотворення конкуренції.

Здійснюючи державний контроль за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції, Закарпатським обласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України проведено дослідження ринків розміщення зовнішньої реклами та оренди комунального майна в м. Тячів, за результатами яких встановлено наступне.

Відповідно до частини 1 статті 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» сільські, селищні, міські ради є органами місцевого самоврядування, що представляють відповідні територіальні громади та здійснюють від їх імені та в їх інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншим законодавством.

В територіальних межах міста Тячів та с. Тячівка повноваження органів місцевого самоврядування здійснюються Тячівською міською радою та її виконавчим комітетом.

Місцезнаходження: вул. Незалежності, 30, м. Тячів.

Ідентифікаційний код: 04053766.

Отже, Тячівська міська рада у розумінні абзацу 7 статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є органом влади.

Згідно з Законом України «Про місцеве самоврядування» 21.05.1997 № 280/97-ВР (із змінами та доповненнями) до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить надання дозволу в порядку, встановленому законодавством на розміщення реклами.

Діяльність на ринку розміщення зовнішньої реклами регулюється Законом України «Про рекламу» від 03.07.1996 № 271/96-ВР (із змінами та доповненнями), Типовими правилами розміщення зовнішньої реклами, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 29.12.2003 № 2067 (із змінами та доповненнями) (надалі – Типові правила) та іншими нормативними актами.

Відповідно до вимог Закону України «Про рекламу» та Типових правил розміщення зовнішньої реклами зовнішня реклама розміщується на підставі дозволів та у порядку, встановленому виконавчими органами сільських, селищних, міських рад.

Пунктом 3 постанови Кабінету Міністрів України від 29.12.2003 № 2067 «Про затвердження Типових правил розміщення зовнішньої реклами» встановлено, що органи місцевого самоврядування зобов'язані привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цією постановою.

Типові правила розміщення зовнішньої реклами регулюють відносини, що виникають у зв'язку з розміщенням зовнішньої реклами у населених пунктах, та визначають порядок надання дозволів на розміщення такої реклами.

Зовнішня реклама розміщується на підставі дозволів та у порядку, встановленому виконавчими органами сільських, селищних, міських рад відповідно до цих Типових правил.

З метою упорядкування розміщення зовнішньої реклами в м. Тячів, рішеннями Тячівської міської ради від 10.06.2004 № 346 та від 23.05.2013 № 2458 затверджено Місцеві правила розміщення зовнішньої реклами (надалі – Місцеві правила) та Положення про порядок визначення розміру плати за тимчасове користування місцем розташування об'єктів зовнішньої реклами, що перебуває у комунальній власності територіальної громади м. Тячів та с. Тячівка.

За результатами проведеного аналізу рішення Тячівської міської ради від 10.06.2004 № 346 встановлено, що порядок прийняття та розгляду заяви, а також порядок прийняття рішення щодо видачі дозволу на розміщення зовнішньої реклами, встановлені Місцевими правилами розміщення зовнішньої реклами не відповідають Типовим правилам.

Зокрема, пунктом 5 Місцевих правил для одержання дозволу заявник подає робочому органу відповідну заяву за формою, до якої додаються:

фотокартка або комп'ютерний макет місця (розміром не менше 6x9 сантиметрів), на якому планується розташування рекламного засобу, та ескіз рекламного засобу з конструктивним рішенням;

копія свідоцтва про державну реєстрацію заявника як юридичної особи або фізичної особи – підприємця.

Виконавчий орган міської ради перевіряє місце розташування рекламного засобу.

Відповідно до пункту 9 Типових правил для одержання дозволу заявник подає робочому органу заяву до якої додається лише фотокартка або комп'ютерний макет місця (розміром не менше 6x9 сантиметрів), на якому планується розташування рекламного засобу, та ескіз рекламного засобу з конструктивним рішенням.

Відповідно до пункту 6 Місцевих правил, дозвіл погоджується з власником місця або уповноваженим ним органом (особою) і спеціально уповноваженим органом з питань містобудування та архітектури.

На вимогу виконавчого органу, заявник погоджує дозвіл з:

Державтоінспекцією – у разі розміщення зовнішньої реклами на перехрестях, біля дорожніх знаків, світлофорів, пішохідних переходів та зупинок транспорту загального користування;

відповідним місцевим органом виконавчої влади у сфері охорони культурної спадщини та об'єктів природно-заповідного фонду – у разі розміщення зовнішньої реклами на пам'ятках архітектури, в межах зон охорони таких пам'яток і в межах об'єктів природно-заповідного фонду;

утримувачем інженерних комунікацій – у разі розміщення зовнішньої реклами в межах охоронних зон цих комунікацій.

Відповідно до пункту 16 Типових правил, видача дозволу погоджується робочим органом з власником місця або уповноваженим ним органом (особою), а також з:

Мінкультури - у разі розміщення зовнішньої реклами на пам'ятках національного значення, в межах зон охорони цих пам'яток, історичних ареалів населених місць;

органом виконавчої влади Автономної Республіки Крим, обласною, Київською та Севастопольською міськими держадміністраціями - у разі розміщення зовнішньої реклами на пам'ятках місцевого значення, а також в межах зон охорони цих пам'яток;

утримувачем інженерних комунікацій - у разі розміщення зовнішньої реклами в межах охоронних зон цих комунікацій;

Укравтодором або власниками автомобільних доріг та Національною поліцією - у разі розміщення зовнішньої реклами у межах смуги відведення автомобільних доріг.

Перелік органів та осіб, з якими погоджується видача дозволу, є вичерпним.

Дії щодо отримання зазначених погоджень вчиняються робочим органом без залучення заявника протягом строку, встановленого для отримання дозволу.

Крім того, Місцевими правилами не визначено:

- строки, протягом яких уповноважені органи та особи погоджують дозвіл;
- строки, протягом яких робочий орган розглядає заяву, готує і подає виконавчому органу ради пропозиції та проект відповідного рішення;
- строки, протягом яких виконавчий орган ради приймає рішення про надання дозволу або про відмову у його наданні;
- строки, протягом якого розповсюджувач зовнішньої реклами зобов'язаний подати робочому органу фотокартку місця розташування рекламного засобу.

Пунктом 10 Типових правил передбачено, що за наявності документів, передбачених пунктом 9 цих Правил, робочий орган протягом двох робочих днів з дня реєстрації заяви перевіряє місце розташування рекламного засобу, зазначене у заяві, на предмет надання дозволу.

Для здійснення погодження робочий орган не пізніше дня, що настає за днем одержання документів від заявника, надсилає її копії у паперовому або електронному (шляхом сканування) вигляді зазначеним органам, та встановлює строк розгляду документів.

У разі ненадання вищенаведеними органами, протягом встановленого строку погоджень вважається, що видачу дозволу погоджено.

Строк видачі дозволу або надання письмового повідомлення про відмову у його видачі становить 10 робочих днів.

Не врегулювання вищезазначених питань у Місцевих правилах може перешкоджати суб'єктам господарювання реалізувати право на отримання дозволу на розміщення об'єктів зовнішньої реклами, а відповідно і обмежити доступ на цей ринок.

Крім того, Тячівською міською радою встановлені додаткові умови щодо продовження, переоформлення та скасування дозволу визначені пунктами 17, 18, 19 Місцевих правил.

Отже, процедура одержання дозволу для розміщення зовнішньої реклами, встановлена Тячівською міською радою, суперечить вимогам Типових правил розміщення зовнішньої реклами в частині безпідставної вимоги надання додаткових документів, зобов'язання заявника самостійно здійснювати погодження дозволу, не врегулювання строків розгляду заяв на одержання дозволу та строків прийняття рішення про надання дозволу або про відмову у його наданні, що може призвести до невидачі дозволу та обмеження конкуренції.

Місцевими правилами не передбачено встановлення пріоритету на відповідне місце розташування спеціальної конструкції з моменту реєстрації заяви, що може призвести до спотворення конкуренції.

Встановлення таких умов отримання дозволу на розміщення зовнішньої реклами, що не відповідають умовам, визначених Типовими правилами, може призвести до ускладнення

доступу суб'єктів господарювання на ринок зовнішньої реклами і таким чином обмежити конкуренцію на ньому.

Відповідно до статті 3 Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» основними принципами державної політики з питань дозвільної системи у сфері господарської діяльності є зокрема: розвиток конкуренції; прозорість процедури видачі документів дозвільного характеру; установлення єдиних вимог до порядку видачі документів дозвільного характеру.

Дотримання вимог Законів України «Про рекламу» та «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності», Типових правил розміщення зовнішньої реклами та інших нормативно-правових актів, є обов'язковим при розміщенні зовнішньої реклами в межах населених пунктів.

Ефективність конкурентної політики, зокрема, залежить від регулювання сфер господарської діяльності органами місцевого самоврядування, які, на підставі наданих Законами України повноважень, приймають владно – управлінські рішення і, таким чином, можуть:

- впливати на формування структури ринків;
- впливати на умови ведення господарської діяльності;
- впливати на процедуру отримання дозвільних документів;
- створювати попит на «штучних» (непотрібних, безпідставних) ринках супутніх послуг.

Заохочення конкуренції як вирішального фактора розвитку ринкової економіки є завданням державної конкурентної політики загалом. На виконання цього завдання мають бути спрямовані дії та рішення всіх органів державної влади, органів місцевого самоврядування та всіх державних установ.

Відповідно до вимог статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкти господарювання, органи влади, органи місцевого самоврядування, а також органи адміністративно-господарського управління та контролю зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.

Державний контроль за додержанням законодавства про захист економічної конкуренції, захист інтересів суб'єктів господарювання та споживачів від його порушень здійснюється органами Антимонопольного комітету України.

Сукупність норм Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачає змагання між суб'єктами господарювання, які завдяки виключно власним досягненням здобувають переваги над іншими суб'єктами господарювання, натомість, антиконкурентні дії органів місцевого самоврядування можуть вплинути на відповідний стан конкуренції шляхом її недопущення, обмеження, усунення чи спотворення.

Отже, реалізація органом місцевого самоврядування та його виконавчими органами повноважень має здійснюватися з дотриманням вимог чинного законодавства України, у тому числі законодавства про захист економічної конкуренції.

Відповідно до частини першої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно - господарського управління та контролю є прийняття будь - яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь - які інші дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно - господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.

Згідно з частиною третьою статті 15 зазначеного Закону, вчинення антиконкурентних дій органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно - господарського управління та контролю забороняється.

Таким чином, дії Тячівської міської ради щодо прийняття рішення від 10.06.2004 № 346, яким затверджено Місцеві правила розміщення зовнішньої реклами, які суперечать вимогам Типових правил розміщення зовнішньої реклами, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, що може призвести до спотворення конкуренції.

Відносини між органами влади та суб'єктами господарювання з питань передачі в оренду майна комунальної власності регулюються Законом України «Про оренду державного та комунального майна», Методикою розрахунку орендної плати за державне майно та пропорції її розподілу, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 04.10.1995 № 786 та іншими нормативно-правовими актами України.

Рішенням Тячівської міської ради від 23.05.2013 № 2462 затверджено Методику розрахунку орендної плати за використання цілісних майнових комунальних комплексів, комунального майна та пропорції її розподілу та орендні ставки за використання цілісних майнових комунальних комплексів та комунального майна.

Аналізом договорів, укладених Тячівською міською радою із суб'єктами господарювання встановлено, що орендна плата для суб'єктів господарювання за використання комунального майна з однаковим цільовим призначенням, є різною.

Так, наприклад, згідно договорів оренди комунального майна від 02.06.2014 року та від 02.02.2015 року, укладених Тячівською міською радою з ФОП Лозан І.П., ФОП Югас І.О. ставка орендної плати встановлена у розмірі 8 відсотків.

Згідно договору оренди комунального майна від 10.06.2013 року, укладеного Тячівською міською радою з ФОП Решетар Г.В., ставка орендної плати встановлена у розмірі 5 відсотків.

Цільове призначення (використання) комунального майна ФОП Лозан І.П., ФОП Югас І.О. та ФОП Решетар Г.В. є однаковим (комерційна діяльність) у сфері розміщення суб'єктів господарювання, що здійснюють побутове обслуговування населення (перукарня, взуттєва майстерня).

Пунктом 21 Орендних ставок, для суб'єктів господарювання, що здійснюють побутове обслуговування населення (перукарні, майстерні по ремонту одягу, взуття, годинників тощо, фотоательє та інші) Тячівською міською радою встановлено оренду ставку у розмірі 8 відсотків.

Встановлення різних орендних ставок за використання комунального майна з однаковим цільовим призначенням, для суб'єктів господарювання створюються дискримінаційні умови діяльності порівняно з конкурентами.

Відповідно до пункту 2 статті 25 Господарського Кодексу України органам державної влади і органам місцевого самоврядування, що регулюють відносини у сфері господарювання, забороняється приймати акти або вчиняти дії, що визначають привілейоване становище суб'єктів господарювання тієї чи іншої форми власності, або ставлять у нерівне становище окремі категорії суб'єктів господарювання чи іншим способом порушують правила конкуренції.

Частиною 2 статті 19 Конституції України встановлено, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Внаслідок встановлення Тячівською міською радою різних ставок орендної плати за використання комунального майна з однаковим цільовим призначенням, суб'єкти господарювання несуть більші, порівняно з конкурентами, витрати.

Отже, для окремих суб'єктів господарювання створюються дискримінаційні умови діяльності.

Встановлення різних ставок орендної плати за використання комунального майна для суб'єктів господарювання, безпосередньо не впливає на структуру товарного ринку та самостійність прийняття суб'єктами господарювання господарських рішень. Проте, воно

змінює власні досягнення суб'єктів господарювання як джерело здобуття ними переваг у конкуренції за допомогою зовнішніх чинників.

За таких умов дія конкурентних механізмів може спотворюватись.

Таким чином, дії Тячівської міської ради щодо встановлення для суб'єктів господарювання різних ставок орендної плати за використання комунального майна з однаковим цільовим призначенням, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50, абзацом 8 частини 2 статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних дій, внаслідок яких окремим суб'єктам господарювання створюються дискримінаційні умови діяльності порівняно з конкурентами.

Згідно абзаців 2 та 3 частини 1 статті 48 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за результатами розгляду справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції органи Антимонопольного комітету приймають рішення про визнання вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції та про його припинення.

На подання з попередніми висновками у справі № 03.1-6/2016 Тячівська міська рада листом від 19.05.2016 № 02-11/489 визнала порушення законодавства про захист економічної конкуренції та повідомила про вжиття заходів щодо їх усунення.

Враховуючи викладене та на підставі статей 12, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статті 48 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пункту 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.01 року № 32-р та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.01 року за № 291/5482 зі змінами та доповненнями, пункту 33 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами), адміністративна колегія Закарпатського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України,

#### **ВИРІШИЛА:**

1. Визнати дії Тячівської міської ради (ідентифікаційний код - 04053766) щодо прийняття рішення від 10.06.2004 № 346, яким затверджено Місцеві правила розміщення зовнішньої реклами, які суперечать вимогам Типових правил розміщення зовнішньої реклами, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, що може призвести до спотворення конкуренції.
2. Зобов'язати Тячівську міську раду припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції, зазначене у пункті 1 рішення, шляхом приведення Місцевих правил розміщення зовнішньої реклами затверджених рішенням Тячівської міської ради від 10.06.2004 № 346 у відповідність до вимог Типових правил розміщення зовнішньої реклами, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 29.12.2003 року № 2067, про що повідомити територіальне відділення у двомісячний строк з дня одержання цього рішення.
3. Визнати дії Тячівської міської ради (ідентифікаційний код - 04053766) щодо встановлення для суб'єктів господарювання різних ставок орендної плати за використання комунального майна з однаковим цільовим призначенням, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50, абзацом 8 частини 2 статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних

дій, внаслідок яких окремим суб'єктам господарювання створюються дискримінаційні умови діяльності порівняно з конкурентами.

4. Зобов'язати Тячівську міську раду припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції, зазначене у пункті 2 рішення, шляхом встановлення для суб'єктів господарювання єдиних розмірів відсоткових ставок орендної плати за використання комунального майна з однаковим цільовим призначенням, про що повідомити територіальне відділення у двомісячний строк з дня одержання цього рішення.

Відповідно до частини 2 статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення та розпорядження органів Антимонопольного комітету України, голів його територіальних відділень є обов'язковими до виконання.

У разі незгоди з цим рішенням зацікавлені особи згідно пункту 1 статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у двохмісячний строк з дня одержання рішення мають право звернутися до суду з відповідною заявою.

Голова колегії

\_\_\_\_\_

П. Калинич